

Grøngødskning af vintersæd

af Anders Schou

Udfasningen af konventionel husdyrgødning forventes påbegyndt i 2015 og afsluttet i 2021. Økologisk planteavl uden import af husdyrgødning stiller helt nye krav til sædskifte og valg af afgrøder, bl.a. øget dyrkning af grøngødning. Dyrkning af grøngødning formodes at blive særdeles udbredt og nødvendig på alle økologiske planteavls-ejendomme uden adgang til økologisk husdyrgødning.

Forsøgsresultater

I 2011 er der gennemført 5 forsøg med rød- og hvidkløver samt alsike til grøngødning. Grøngødningen var udsået i havre i foråret 2010 og nedpløjet inden såning af vintersæden.

Det gødskede forsøgsled blev tildelt 30 tons dybstrøelse pr. ha. Kvælstofindholdet var meget varierende mellem de 5 lokaliteter. I de parceller, hvor der var nedpløjet grøngødning, blev der målt højere udbytter end parcellen med dybstrøelse. Denne tendens blev observeret i såvel hvede, triticale og rug.

Udbyttet i vinterhvede var højest efter rød- og hvidkløver. Triticale gav det højeste udbytte, hvor den forudgående grøngødning enten bestod af en blanding af rød- og hvidkløver og alsike. I rugen var udbyttet højest efter grøngødning af hvidkløver.

Tabel 1. Effekt af grøngødning og dybstrøelse på udbyttet af tre vintersædsarter. Gennemsnit af 5 Landsforsøg® 2011. Resultaterne er foreløbige, og de endelige resultater kan derfor være afvigende.

	Udbytte (hkg/ha)		
	Hvede	Triticale	Rug
Ubehandlet	23,6	26,2	19,2
Dybstrøelse, 30 t/ha	31,3	35,3	25,4
Rødkløver, 5 kg/ha	36,0	39,8	33,3
Hvidkløver, 4 kg/ha	36,0	42,6	45,2
Alsike, 6 kg/ha	35,3	39,3	31,8
Blanding*, 5 kg/ha	34,1	53,0	34,7

*rød- og hvidkløver 1,5 kg, alsike 2 kg/ha

Billede 1. Alsikekløver. Foto: Pethan 2005, Wikimedia

Forsøgene viser, at grøngødning kan give den økologiske planteavler et input af kvælstof, som kan kompensere for indkøb af konventionel dybstrøelse. Grøngødning af rød- og hvidkløver samt alsike kan, hvis grøngødningen er veletableret, forsyne den efterfølgende afgrøde med kvælstof. Eftervirkningen svarer til nedpløjning af 30 tons dybstrøelse, eller ca. 50-80 kg N/ha.

Dybstrøelse er, som det fremgår af forsøgsresultaterne, ikke en særlig god gødning. Ved tildeling over 200 kg ammonium-N/ha har det ikke været muligt at registrere et højere udbytte end ved gødskning med grøngødning.

På baggrund af to års forsøgsresultater kan både rød- og hvidkløver samt alsike anbefales til grøngødning.

Konklusion

Grøngødning er en del af løsningen ved udfasning af konventionel husdyrgødning.

Eftervirkningen af grøngødning ligger i niveauet 50-80 kg N/ha.

Rød- og hvidkløver samt alsike er velegnede til grøngødning.

Nedpløjning af dybstrøelse før vintersæd har begrænset effekt på udbyttet.